

**Бібліографічний список публікацій з фондів Національної бібліотеки
України імені Ярослава Мудрого з питань міжнародного
гуманітарного права
та сучасних збройних конфліктів. – 2018. –
Вип. 13 Лип 21-31 2018 р. – 42 с.**

Зміст

Досвід ведення гібридних конфліктів	1
<i>Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....</i>	<i>1</i>
<i>Статті з газетної періодици.....</i>	<i>2</i>
Міжнародне гуманітарне право.....	15
<i>Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....</i>	<i>15</i>
<i>Статті з газетної періодици.....</i>	<i>16</i>
Захист цивільного населення під час збройного конфлікту	27
<i>Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....</i>	<i>27</i>
<i>Статті з газетної періодици.....</i>	<i>28</i>
Міжнародний досвід вирішення конфлікту.....	39
<i>Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань.....</i>	<i>39</i>
<i>Статті з газетної періодици.....</i>	<i>40</i>

Досвід ведення гібридних конфліктів

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. Дванадцяті юридичні читання ”Держава в суспільно-політичних процесах: виклики і загрози” : матеріали міжнар. наук. конф. : 1–2 черв. 2017 р., м. Київ, Україна / [редкол.: В. П. Андрущенко (співголова) та ін.]. — Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. — 380 с.
Шифр зберігання в Бібліотеці: А785378 *Зі змісту: Теоретико-правові засади визначення поняття ”інформаційна війна” / Ю. І. Крилова. – С. 265-267; Інформаційне законодавство України як механізм регулювання відносин у інформаційній сфері під час гібридної війни / І. М. Мотишина. – С.271-273.*

2. Довгань О. Д. Ескалація кіберзагроз національним інтересам України та правові аспекти кіберзахисту / Олександр

Дмитрович Довгань, І. М. Доронін ; НДІ інформатики і права, НАПрН України. — Київ : АртЕк, 2018. — 106 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці : А785369** *Запропоновано рішення проблемних питань у сфері кібербезпеки, що є надзвичайно актуальними в контексті розвитку інформаційного суспільства, зростання кіберзлочинності, використання засобів кібертероризму у гібридних війнах та необхідності розбудови системи забезпечення кібернетичної безпеки України відповідно до визначених стратегічних напрямків з урахуванням тенденцій розвитку кіберпростору, сучасних викликів та загроз його безпеці.*

Статті з газетної періодики

1. **Божич Ю. Паспортный шантаж** : как поставит блок упрощенному российскому гражданству / Юрий Божич // Фокус. — 2018. — № 27 (6 лип.). — С. 8. *Розглянуто ситуацію навколо розпочатого Російською Федерацією процесу спрощення процедури отримання російського громадянства біженцями з України. Наголошено, що, спрощуючи процес отримання українцями російського громадянства, Москва вирішує свої геополітичні та демографічні проблеми.* Текст: <https://focus.ua/archive-2018/401105/>

2. **Буланенко І. "Рано чи пізно Росія накриється мідним тазом. І доведеться забирати наші землі"** : 780 мільйонів гривень щомісяця з України йде на окуповані території / Ірина Буланенко, Ірина Патлатюк // Газета по-українськи. — 2018. — 24 лип. (№ 55). — С. 10-11. *Подано інтерв'ю з екс-головою Донеччини Павлом Жебрівським про наведення порядку в країні, звільнення окупованих територій, відновлення миру на Сході України.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/politics-newspaper/rano-chi-pizno-rosiya-nakriyetsya-midnim-tazom-i-dovedetsya-zabirati-nashi-zemli/849529>

3. **Василенко О. На параді покажуть новітню гаубицю** / Олександра Василенко // Газета по-українськи. — 2018. — 24 лип. (№ 55). — С. 2. *Подано інформацію, що українські військові на Донбасі*

найближчим часом отримають на озброєння нову самохідну гаубицю "Богдана". Зазначено, що гаубицю вперше покажуть на параді до Дня незалежності. Текст: <https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/na-paradi-pokazhut-novitnyu-gaubicyu/849539>

4. **Василенко О. Росіяни планують захопити частину Херсонської області : їм потрібен північно-кримський канал /** Олександра Василенко // Газета по-українськи. — 2018. — 24 лип. (№ 55). — С. 1, 4. *На думку експерта із дослідження екстремізму Богдана Петренка, можливий прикордонний конфлікт. Зазначено, що Кремль хоче побудувати загорожу на межі Херсонщини та Криму. Під час будівництва посунуть лінію державного кордону.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/rosiyani-planuyut-zahopiti-chastinu-hersonskoyi-oblasti/849565>

5. **Ведмідь М. Готують гарматне м'ясо /** Михайло Ведмідь // Сіл. вісті. — 2018. — 6 лип. (№ 51). — С. 1. *Зазначено, що, незважаючи на так зване хлібне перемир'я (з 1 липня), інтенсивність вогневих ударів по позиціях українських військ і населених пунктах на підконтрольній Україні території залишається високою. За інформацією прес-центру штабу операції Об'єднаних сил 4 липня на горлівському напрямку ворог застосував по захисниках Зайцевого і Південного автоматичні та ручні протитанкові гранатомети, великокаліберні кулемети і стрілецьку зброю, що стало прикриттям дій ворожої диверсійно-розвідувальної групи. Координатор групи "Інформаційний опір" Дмитро Тимчук повідомляє, що колабораційна влада окупованої частини Луганщини та її російські куратори продовжують залучати молодь до "юнацьких воєнізованих формувань" з метою "морально-психологічної підготовки" для подальшої участі у бойових діях у складі "2-го АК ЛНР".* Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19598/index.php?n=39396>

6. **Ведмідь М. Зрадників судитимуть /** Михайло Ведмідь // Сіл. вісті. — 2018. — 22 черв. (№ 47). — С. 1. *Подано інформацію про те, що*

внаслідок ворожих обстрілів у період з 12 до 18 червня загинуло троє українських захисників. Підтверджено втрати противника – вісім осіб. Також йдеться про те, що співробітники Управління Служби безпеки України в Харківській області викрили колишнього бойовика "ЛНР". Оперативники спецслужби встановили, що харків'янин у квітні 2017 року приєднався до незаконного збройного формування. "Службу" проходив в одному з батальйонів неподалік Алчевська на посаді механіка-водія БМП, брав участь у протистоянні поблизу лінії розмежування. Зазначено про долю ще одного перекинчика, про яку повідомили у соцмережі бійці 93-ї бригади: "У результаті тривалої складної операції розвідників 93-ї окремої механізованої бригади "Холодний Яр" і Тактичної групи "Мостине" до України повернуто зрадника Олексія Бідусенка, який торік 16 червня перейшов на бік російських окупаційних військ". Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19594/index.php?n=39268>

7. **Ведмідь М. Під прицілом – ОБСЄ** / Михайло Ведмідь // Сіл. вісті. — 2018. — 1 черв. (№ 41). — С. 1. Подано інформацію про те, що впродовж 25 – 27 травня внаслідок обстрілів та бойових зіткнень 12 українських захисників зазнали поранень. Стільки ж поранених і серед бойовиків, а от загиблих, за даними розвідки, – восьмеро. Зазначено також, що 29 травня неподалік Неліівки, що поблизу Торецька, під час запуску безпілотного літального апарата на відстані 250 метрів від автомобіля ОБСЄ розірвалася міна. Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19588/index.php?n=39071>

8. **Вербицький І. Мундіаль на крові** : на якому інформаційному тлі стартує чемпіонат світу з футболу в Росії / Іван Вербицький // Укр. тиждень. — 2018. — № 24 (15-21 черв.). — С. 34-36. Розглянуто реакцію міжнародної спільноти на проведення чемпіонату світу в Російській Федерації (РФ). Підкреслено провал бойкоту чемпіонату світу з футболу в РФ та марність незначних протестів свідомої частини західноєвропейської та північноамериканської спільноти. Незважаючи на

анексію Криму, п'ятий рік війни на Донбасі, збитий Boeing MH17 під Донецьком, жахливе бомбардування сирійського Алеппо, урешті всі протести обмежаться дипломатичним рівнем. Російський мундіаль проігнорують офіційні особи з Великої Британії, Швеції, Ісландії, Японії, Польщі й Данії. Проаналізовано відсутність одностайності в українських медіа щодо доцільності трансляцій матчів із Росії (канал "Інтер") та поїздки українських уболівальників на територію країни-агресора (згідно з офіційними даними, квитки на матчі придбало близько п'яти тисяч українців). Охарактеризовано використання інформаційних ресурсів Росією проти України – це поява у західній пресі перед українськими Євро та фіналом Ліги чемпіонів матеріалів про тотальний расизм у нашій країні, однак напередодні мундіалю в Росії про ці явища немає ані слова. Також показово й те, як швидко спробували закрити сторінку в мережі Facebook арт-директорові Тижня Андрієві Єрмоленку, який присвятив майбутньому мундіалю цілу серію правдивих малюнків. Спершу ці плакати викликали гнів пропагандистських ЗМІ в РФ, а потім був бан Андрія у Facebook. Текст: <http://tyzhden.ua/Society/215398>

9. **Виноградов А. Соразмерность имеет значение** / Александр Виноградов // Фокус. — 2018. — № 30 (27 лип.). — С. 8. *Йдеться про низку заяв Президента Російської Федерації Володимира Путіна, оприлюднених на російських телеканалах відносно ніби-то "агресивних кроків, які є прямою загрозою Росії" (мається на увазі наміри щодо включення до воєнної орбіти НАТО України та Грузії). Акцентовано увагу на діяльності російських засобів масової інформації, які "відчуваючи дефіцит політичних новин у період літніх відпусток, тиражують путінські погрози".* Текст: <https://focus.ua/opinions/402877/>

10. **Журавльова О. Крадіжка історії та нові зазіхання** / Ольга Журавльова // Молодь України. — 2018. — 6 лип. (№ 19). — С. 3. *Наведено коментар начальника Генерального штабу Збройних сил України Віктора Муженка щодо присвоєння частинам армії РФ назв українських*

міст. Зазначено, що такий указ Володимира Путіна свідчить про озвучування претензій на землі інших народів.

11. **Ильницький С. Сергей Ильницький: "Каждый член нашей команды имеет большие проблемы со здоровьем. Все тренируются преодолевая боль от колоссальных нагрузок"** / Сергей Ильницький ; беседу вела Таисия Бахарева // Факты и комментарии. — 2018. — 26 июля – 1 авг. (№ 29). — С. 11. Зазначено, що 48-річний герой АТО за позивним "Сокіл", найбільш досвідчений борець у нинішній українській команді "Ігор нескорених". Сергій Ильницький розповів про участь у бойових діях, про свого сина-добровольця, який, входячи до підрозділу "Госпітальєрів", допомагав раненим у найгарячіших точках: Донецькому аеропорту, Дебальцево. Акцентовано увагу на підготовці нашої збірної до участі в "Іграх нескорених", які відбудуться в жовтні 2018 року у Сіднеї. Текст: <http://fakty.ua/276226-syn-pervym-poshel-na-voynu-a-ya-ne-mog-ego-ostavit-odnogo-istoriya-uchastnika-igr-nepokorenyh>

12. **Іщенко Н. Почути Київ** : чи ефективні комунікації української влади з мешканцями Донбасу / Наталя Іщенко // День. — 2018. — 20-21 лип. (№ 127/128). — С. 15, 29. Проаналізовано контент засобів масової інформації (ЗМІ), що мовлять в окремих непідконтрольних Україні районах Донецької та Луганської областей (ОРДЛО) і в Криму. Висвітлено дані дослідження громадських організацій (ГО) "Детектор медіа" і "Донецький інститут інформації", які проаналізували телепрограми, вироблені на окупованих територіях в квітні 2018 р. Зазначено, що одна з головних цілей медіа в самопроголошених республіках – інформаційна підтримка проєктів щодо зближення та фактичної інтеграції з Росією. Наведено думку автора моніторингу на тему "Як державні органи влади України комунікують з Донбасом. Результати моніторингу за перше півріччя 2018 року", аналітика Фонду "Демократичні ініціативи" Петра Бурковського, який вважає, що влада робить недостатньо для пояснення позицій України щодо питань, які

турбують людей на Сході. Репрезентовано також дані проведеного в жовтні – листопаді 2017 р. "Детектором медіа" в межах Проекту "Зміцнення громадської довіри" (УСВІ ІІ) дослідження медіаспоживання та оцінки суспільно-політичних процесів мешканцями Луганської і Донецької областей (підконтрольних уряду України). Наголошено на необхідності активізації комунікацій з масовою аудиторією на Сході України, для чого необхідно застосовувати нові форми та методи роботи в медіа. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/media/pochuty-kyiv>

13. **Кирпа І. Небайдуже нікому** / Ірина Кирпа // Україна молода. — 2018. — 31 лип. (№ 81). — С. 2. *Йдеться про те, що сім'я політв'язня Кремля Олега Сенцова отримає благодійну допомогу від українців Австралії. Збір коштів відбувся за ініціативою української громади штату Вікторія та пройшов відразу в двох найпопулярніших українських осередках — Українському народному домі (Ессендон) та українській суботній школі, що носить ім'я Лесі Українки, у передмісті Нобл Парк. Люди зібрали майже дві тисячі доларів.* Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3339/2006/125181/>

14. **Кіба К. Останній рейс** / К. Кіба // Подія сьогодні (Кам'янське). — 2018. — 13 черв. (№ 24). — С. 1, 3. *Йдеться про події, які відбулися чотири роки тому, коли 14 червня 2014 року о першій годині ночі над Луганськом був збитий літак Збройних сил України Іл-76. Висвітлено життєвий та військовий шлях двох загиблих військових, які мешкали в Кам'янську – 35-річного Сергія Лісного та 22-річного Костянтина Авдєєва.*

15. **Климуш-Цинцадзе І. Уперед і вгору : чи вдасться нам зробити шлях на Захід незворотним?** / Іванна Климуш-Цинцадзе // Дзеркало тижня. — 2018. — 21 лип. - 10 серп. (№ 28). — С. 1, 4. *В статті віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванни Климуш-Цинцадзе йдеться про євроінтеграційні перспективи України. Акцентовано увагу на результатах 20-го саміту*

Україна – Європейський Союз (ЄС) та саміту НАТО, у деклараціях яких було підтверджено і зафіксовано ключові тези про підтримку України та засудження дій Росії. Зазначено, що така позиція значно ускладнює реалізацію Росією гібридної агресії, яку спрямовано не лише проти України, а й проти всього західного світу. Наголошено на необхідності досягнення в Україні всеосяжного політичного консенсусу щодо євроінтеграції, в результаті чого прагнення України до ЄС і НАТО повинно стати нормою чинної Конституції України. Текст: <https://dt.ua/author/ivanna-klimpush-cincadze>

16. Кравець А. Нові дози дурману від російських пропагандистів / Анатолій Кравець // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 16-17. *Йдеться про пропагандистські зусилля контрольованих російською владою ЗМІ щодо висвітлення подій в Україні. Наголошено, що ця інформаційна зброя була і залишається важливим інструментом втілення російських планів із підриву єдності українського суспільства та знищення української держави. Зазначено, що у багатьох випадках політичне значення постійної потужної пропаганди не поступається за важливістю воєнно-політичним рішенням Кремля. Це підтверджують і кібератаки Кремля, і спроби Росії вплинути на суспільну думку під час виборів у США, Франції, постійні вкидання фейкової інформації з метою дискредитації української влади, українського війська та погіршення іміджу України у світі. Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/files/pdf/5561-%2819-07-2018%29.pdf>*

17. Куйбіда В. Чому Москва боїться надання Томосу? : Українська Помісна церква як ціннісна делегітимація Російської імперії / Василь Куйбіда // День. — 2018. — 27-28 лип. (№ 132/133). — С. 14-15. *Досліджено історію формування російської імперської ідеї та розвитку абсолютистської влади в Росії. Зазначено, що історіософські витоки російського імперіалізму знаходяться у "Посланнях ігумена Філофея великому князю Василю Івановичу", де він проголошує "Москву третім*

Римом". Виокремлено три найважливіші елементи концепції Російської імперії: абсолютистська форма влади з її експансіоністською домінантою; релігійне (ціннісне) її виправдання особливою історичною місією "порятунку світу", що нібито має здійснити Московська імперія в світовій історії; "релігійне чи ідеологічне насильство над окупованими народами". Наголошено, що на сучасному етапі Україна повинна перемогти Росію не лише у військовому розумінні, а передусім в ідеологічному, що запустить історичний процес завершення докорінної трансформації Євразії. Акцентовано увагу на тому, що утвердження Української Помісної Церкви назавжди делегітиме релігійно-ціннісну засаду відродження імперії та позбавить її моральних підстав існування у свідомості слов'янського населення як єдиної захисниці їхніх інтересів.

Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/chomu-moskva-boyitsya-nadannya-tomosu>

18. **Лазарьонк Ю. Незламний воїн** / Юрій Лазарьонк ; спілкувалася Катерина Кіба // Поділля. — 2018. — 11 лип. (№ 28). — С. 2. *Подано інтерв'ю з бійцем 57-ої бригади 42-ого батальйону Брієм Лазарьонком про його бойовий досвід і полон, протікання війни та проблеми АТОвців після демобілізації.*

19. **Лосєв І. Пастки "спільного" минулого** / Ігор Лосєв // Шлях перемоги. — 2018. — 25 лип. (№ 30). — С. 4. *Йдеться про спробу Російської Федерації (РФ) використати в гібридній війні проти України міфи про так зване "спільне минуле" з метою зберегти духовну та емоційну залежність громадян України від культурно-ментальних архетипів Росії. Зазначено, що подібні ідеї поширюються в інформаційному просторі через певні проросійські засоби масової інформації (ЗМІ). Зокрема, важливе значення має наявність усіляких святкових дат, що збігаються в часі в РФ і Україні та допомагають творити й поширювати міфи про "безпроблемне і безтурботне" життя в СРСР і прославляти діяльність радянських і російських силових*

структур. Таким чином РФ здійснює вплив на електоральну поведінку українців, нав'язує їм потрібні імперії погляди, розпалює сепаратистські та антиукраїнські настрої. Текст:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjIttW_n7zcAhVFjywKHUCTBocQFjAAegQIABA B&url=http%3A%2F%2Fukrnationalism.com%2Fpublications%2F3290-pastky-spilnoho-mynuloho.html&usg=AOvVaw0UmMfCJTUOjq8SZCyU4XaT

20. **Максименко О.** **”Колись-таки буду із сім’єю виходити на День незалежності ...”** / Олена Максименко // Подія сьогодні (Кам’янське). — 2018. — 6 черв. (№ 23). — С. 7. *Йдеться про військовослужбовця-учасника операції Об’єднаних сил десантника із позивним ”Біг Бой”. Висвітлено інформацію про його бойовий шлях на Сході України.*

21. **Максименко О.** **”У них Радянський Союз у голові ...”** / Олена Максименко // Подія сьогодні (Кам’янське). — 2018. — 13 черв. (№ 24). — С. 7. *Йдеться про військовослужбовця – учасника операції Об’єднаних сил з позивним ”Утьос”. Висвітлено його бойовий шлях на Сході України.*

22. **Матиос А. Анатолій Матиос: ”Мы ходим по минному полю конфликтов! Оружие и боеприпасы стали одним из самых ходовых товаров в Украине”** / Анатолій Матиос ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факты и комментарии. — 2018. — 26 июля – 1 авг. (№ 29). — С. 1, 5. *Головний віськовий прокурор Анатолій Матиос розповів, як просувається розслідування резонансних справ, та поділився своїми тривогами з приводу байдужості суспільства до явних загроз. Як зазначив прокурор: ”вороги – і зовнішні, і внутрішні – завжди будуть використовувати будь-які гібридні методи для зіткнення народів, а також гри на самих низинних інстинктах людей”.* Текст: <http://fakty.ua/276301-oruzhie-i-boepripasy-stali-odnim-iz-samyh-hodovyh-tovarov-v-ukraine---matios>

23. **Олехнович А.** **"Пам'ятаю пораненого хлопчика, який не випускав із рук мобільник. За півгодини до того, як він помер, мама привітала його з днем народження"** / Анастасія Олехнович // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 7. *Висвітлено бойовий шлях у зоні АТО старшого сержанта, медсестри Наталії Дугарь, яка орден "За мужність" отримала ще у 2014 році, однією з перших жінок-медиків.*
Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/files/pdf/5561-%2819-07-2018%29.pdf>

24. **Омелянчук О.** **"Будемо стояти, будемо відстоювати!."** / Ольга Омелянчук // Подія сьогодні (Кам'янське). — 2018. — 13 черв. (№ 24). — С. 7. *Йдеться про військовослужбовця – учасника операції Об'єднаних сил, молодого командира першої десантно-штурмової роти першого батальйону однієї з десантних бригад, старшого лейтенанта із позивним "Захар". Висвітлено інформацію про несення ним воєнної служби на Сході України.*

25. **Омелянчук О.** **"Майже вся Луганщина україномовна, то зараз вже повігдували байки про "ущімлення"** / Ольга Омелянчук // Поділля. — 2018. — 11 лип. (№ 28). — С. 7. *Йдеться про командира взводу 92-ї ОМБр на позивний "Псих".*

26. **Омелянчук О.** **"Так завжди не буде"** / Ольга Омелянчук // Подія сьогодні (Кам'янське). — 2018. — 6 черв. (№ 23). — С. 7. *Йдеться про жінку військовослужбовця – учасницю операції Об'єднаних сил, 28-річну солдатку снайперського взводу Інгу Безушко. Висвітлено її бойовий шлях на Сході України.*

27. **Омелянчук О.** **"Ще повоюю"** / Ольга Омелянчук // Подія сьогодні (Кам'янське). — 2018. — 20 черв. (№ 25). — С. 7. *Подано інформацію про бойовий шлях військовослужбовців – учасників операції Об'єднаних сил України, офіцерів 92-ї бригади з позивними "Сич" і "Фокс".*

28. **Максименко, Олена.** **"Краще ніколи не недооцінювати противника"** / Олена Максименко // Подія сьогодні (Кам'янське). — 2018. — 20 черв. (№ 25). — С. 7. *Подано інформацію про бойовий шлях*

військовослужбовця-учасника операції Об'єднаних сил Макса на Сході України.

29. **Пасічник Ю. Бойовики планували збити літак із Москви /** Юлія Пасічник // Газета по-українськи. — 2018. — 20 лип. (№ 54). — С. 1, 6. *На думку речника Міністерства внутрішніх справ України Артема Шевченко, бойовики планували збити російський авіалайнер компанії "Аерофлот", який прямував 17 липня 2014 рейсом Москва—Ларнака, Кіпр. Зазначено, що російський авіалайнер летів на півтори тисячі метрів вище і над іншим населеним пунктом, ближчим до лінії фронту.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/bojoviki-planuvati-zbiti-litak-iz-moskvi/848942>

30. **Подолянин А. Порушили "хлібне перемир'я" /** Андрій Подолянин // Молодь України. — 2018. — 6 лип. (№ 19). — С. 3. *Зазначено, що російсько-терористичні війська зневажили домовленостями про "хлібне" перемир'я (на період жнив) і відкрили вогонь з усіх видів озброєння. Подано інформацію, що на Луганщині військовослужбовці операції Об'єднаних сил утворили нові опорні пункти, а також взяли під контроль дороги біля Золотого-4.*

31. **Рібакова І. Одного дня у 2014-му прокинулися і зрозуміли, що маємо себе захищати /** Ірина Рібакова // Подія сьогодні (Кам'янське). — 2018. — 4 лип. (№ 27). — С. 7. *Висвітлено інформацію про бойовий шлях на Сході України військовослужбовця – учасника операції Об'єднаних сил Андрія.*

32. **Річбург К. "Відшукати правду, де б вона не була" :** американський журналіст Кіт Річбург – про досвід висвітлення збройних конфліктів і професійний розвиток у сфері медіа / Кіт Річбург ; підготувала Соломія Николаєвич // День. — 2018. — 24 лип. (№ 129). — С. 10-11. *Надано інформацію про зустріч слухачів Літньої школи газети "День" з міжнародним кореспондентом редакції The Washington Post Кітом Річбургом, який розповів про свій досвід висвітлювача збройних конфліктів*

у найнебезпечніших точках планети (Іраку, Сомалі, Руанди тощо). Висловлено думку щодо проблеми боротьби з дезінформацією та фейками в медіасфері. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety-svitovi-dyskusiyi-litnya-shkola-zhurnalistyky/vidshukaty-pravdu-de-b-vona-ne>

33. **Савенков М. После освобождения выяснилось, что боевики свозили награбленное в офис в центре города /** Михайл Савенков ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факты и комментарии. — 2018. — 26 июля – 1 авг. (№ 29). — С. 4. *Висвітлено події чотирирічної давнини, коли 19 липня 2014 року у ході спільної операції Національної гвардії та Збройних сил України було звільнено місто Лисичанськ (Луганська область) від незаконних формувань. Корінний житель Лисичанська, завідуючий відділенням дитячої обласної лікарні Михайло Савенков розповів про те, що відбувалась у місті в ті дні.* Текст: <http://fakty.ua/276002-cvetov-i-obyatij-ne-bylo-vse-sideli-po-podvalam---kak-lisichansk-osvobozhdali-ot-russkogo-mira>

34. **Силкін Є. "Заспокійливі пігулки" для ворога в нас завжди наготові", – говорять захисники Світлодарської дуги /** Євгегій Силкін // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 5. *Розглянуто ситуацію у зоні проведення операції Об'єднаних сил в районі Світлодарської дуги. Подано коментарі українських бійців, що обороняють позицію "Скеля" у центрі Світлодарської дуги.* Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/files/pdf/5561-%2819-07-2018%29.pdf>

35. **Скоростецький В. "Перемир'я": обстріли з перервами на футбол /** Володимир Скоростецький // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 4. *Розглянуто ситуацію у зоні проведення операції Об'єднаних сил в районі Авдіївки. Зазначено, що під час так званого "хлібного перемир'я" бойова активність терористів трохи знизилась, утім до повної тиші на лінії зіткнення – не дійшло. За статистикою впродовж чемпіонату світу з футболу, що проходив у червні-липні ц.р. в Росії, було 786 обстрілів наших позицій та мирних населених пунктів*

поблизу лінії зіткнення. Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/files/pdf/5561-%2819-07-2018%29.pdf>

36. **Смешко І. Як підготувати кадри?** : учасники Літньої школи журналістики "День" зустрілися з одним із найкращих експертів з питань безпеки – Ігорем Смешком / Ігор Смешко ; підготували Юлія Довгайчук, Дар'я Чиж // День. — 2018. — 20-21 лип. (№ 127/128). — С. 4-5. *Подано відповіді на запитання слухачів Літньої школи журналістики газети "День" голови Служби безпеки України у 2003–2005 рр. Ігоря Смешка, який прокоментував проблеми зміцнення сектору безпеки та оборони України в умовах російської агресії.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/podrobyci-nota-bene-litnya-shkola-zhurnalistyky/yak-pidgotuvaty-kadry>

37. **Станівчук О. Війна – то не тема для розмов** / Олександр Станівчук ; спілкувалася Катерина Кіба // Поділля. — 2018. — 27 черв. (№ 26). — С. 3. *Подано інтерв'ю з Олександром Ставнічуком, який пішов на фронт добровільно під час третьої хвилі мобілізації у вересні 2014 р., про бойовий шлях і проблеми на фронті.*

38. **Федосєєв І. Ліки ... : тепер самостійна й загальновизнана українська православна церква – це предмет не мріянь, а прогнозів** / Ілля Федосєєв // День. — 2018. — 31 лип. (№ 134). — С. 4. *Проаналізовано політичну складову проблеми надання автокефалії Українській православній церкві. Наголошено, що таким чином Російська Федерація (РФ) втрачає потужну пропагандистську зброю проти України, не маючи більше можливості контролювати релігійне життя мільйонів українців. Зазначено, що автокефальна і загальновизнана православна церква в майбутньому стане важливим фактором суспільно-політичного життя України.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/blog/suspilstvo/liky>

39. **Федченко А."Майже завжди результат роботи розвідника вирішує випадок"** / Анастасія Федченко // Поділля. — 2018. — 11 лип.

(№ 28). — С. 7. *Йдеться про розвідника з Донеччини, який має псевдонім "Донбас", та його історії з фронту*

40. **Харченко Ю. Артилерист, який поцілить у солдатську шапку з 20 км /** Юрій Харченко // Запорозька Січ. — 2018. — 21 черв. (№ 116/119). — С. 27. *Подано інформацію про військовий шлях на Сході України військовослужбовця – учасника операції Об'єднаних сил України Сергія Зелінського*

41. **Харченко Ю. Чому "російська весна" загальмувала на Запоріжжі /** Юрій Харченко // Запорозька Січ. — 2018. — 27 черв. (№ 121/123). — С. 20-21. *Висвітлено інформацію про бойовий шлях на Сході України військовослужбовця – учасника операції Об'єднаних сил Олександра Єрмакова.*

42. **Яковенко І. Привид "референдуму" у "лднр" поїхав блукати до Європи /** Ігор Яковенко // День. — 2018. — 27-28 лип. (№ 132/133). — С. 27. *Йдеться про висвітлення російськими засобами масової інформації ситуації в Україні, зокрема, теми проведення "референдуму" на тимчасово окупованих територіях Донецької і Луганської областей.* Текст:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjtocCT_8bcAhXNa5oKHU43ANwQFjAAegQIARAB&url=https%3A%2F%2Fday.kyiv.ua%2Fuk%2Fblog%2Fsuspilstvo%2Fpryvyd-referendumu-u-ldnr&usg=AOvVaw26qB2WanKVblNRWJNZbW9-

Міжнародне гуманітарне право

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

42. **Тероризм: визначення і сутність /** [А. В. Коростиленко та ін.] ; за заг. ред. В. В. Крутова, І. І. Мусієнка, В. П. Ємельянова ; Нац. акад. служби безпеки України. — Київ : Нац. акад. СБУ, 2015. — 191 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: А760293** *Монографія присвячена проблемам боротьби з тероризмом і продовжує наукові публікації авторів щодо*

розкриття сутності та природи цього складного соціального явища. Розкрито методологію процесу пізнання тероризму, охарактеризовано його суспільно небезпечні прояви, здійснено відмежування від суміжних явищ. Особливу увагу приділено розгляду ідеології тероризму, геополітичних конфліктогенних зон України за сучасних умов.

Статті з газетної періодики

43. **Американці готові підставити нам плече у боротьбі за цілісність країни** // *Голос України*. — 2018. — 31 лип. (№ 139). — Електрон. ресурс. *Надано інформацію про перебування делегації народних депутатів України в Сполучених Штатах Америки (США) в межах проекту "Відкритий світ", що фінансується Конгресом США і здійснюється Центром лідерства "Відкритий світ" при бібліотеці Конгресу США та адмініструється організацією Американські Ради з міжнародної освіти ACTR/ACCELS (American Councils). Народні депутати зустрілися з американськими конгресменами та обговорили низку питань щодо проблем безпеки та оборони, реінтеграції українських територій, допомоги переселенцям, боротьби з корупцією та підтримки в українському суспільстві демократичних цінностей. Наведено коментарі народного депутата України Олександра Кодоли, який зазначив, що представники Конгресу США і Держдепартаменту підтвердили незмінність позиції США щодо України та заявили про свою підтримку боротьби з російськом агресором за цілісність України.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/305811>

44. **Бєлов О. Війна і реформи** : Закон "Про національну безпеку України" [2018] року близький за своєю філософією із Законом "Про національну безпеку" США від 1947 року / Олександр Бєлов // *День*. — 2018. — 20-21 лип. (№ 127/128). — С. 14-15. *Досліджено основні принципи та повноваження Служби безпеки України (СБУ) згідно з ухваленим Верховною Радою України (ВР України) Законом "Про основи національної безпеки України". Зазначено, що в ході аналізу положень Закону*

використано методологію доктора Богдана Гаврилишина для оцінки явищ і подій, у якій поєднуються підходи – аналітичний, рекомендаційний та прогнозний. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-planety/viyna-i-reformy>

45. **Бутусов Ю. Війна в Донбасі: як примусити Путіна до миру?** / Юрій Бутусов // Дзеркало тижня. — 2018. — 21 лип. – 10 серп. (№ 28). — С. 1-2. *Розглянуто проблему врегулювання конфлікту в Донбасі та протидії агресії Російської Федерації (РФ). Зазначено, що Росія хоче використати війну в Донбасі як інструмент тиску на Україну з метою визнання окупації Криму. Висловлено думку, що примусити режим Путіна до миру можна тільки із застосуванням комплексу заходів, дипломатичного тиску, економічних санкцій, з допомогою інформаційної кампанії і передусім воєнної операції. Надано пропозиції щодо організації проведення успішної воєнної операції з метою звільнення окупованих територій. Акцентовано увагу на необхідності реалізації військової реформи, яка дозволить перетворити війну на загальнонаціональний мобілізаційний проект. Висловлено впевненість, що Україна цілком здатна перемогти у війні з Росією за умови визначення стратегії, планування і відповідних ресурсів.* Текст: <https://dt.ua/internal/viyna-v-donbasi-yak-primusiti-putina-do-miru-283573.html>

46. **Вертіль О. Військовій бригадній пресі – бути :** депутати Сумської обласної ради першими в Україні підтримали національний медіа-проект "Реформована преса – українській армії" / Олександр Вертіль // Уряд. кур'єр. — 2018. — 19 лип. (№ 133). — С. 4. *Йдеться про ухвалені на черговій сесії Сумської обласної ради зміни до Програми економічного і соціального розвитку Сумської області на 2018 р., якими передбачено 75 тисяч гривень на виготовлення та поширення серед військовослужбовців, молоді, громадських організацій, населення області інформаційної продукції військово-патріотичної тематики про Збройні сили України (ЗСУ), налагодження взаємодії з військовими засобами масової інформації. Зазначено, що саме Сумська область фактично започаткувала новий етап*

військово-цивільного партнерства і стала ініціатором медіа-проекту, в межах якого редакції низки реформованих обласних регіональних засобів масової інформації (ЗМІ) на волонтерських засадах готують і випускають бригадні фронтові газети. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/vijskovij-brigadnij-presi-buti/>

47. **Вилкул А. Куда идет так называемый "военный сбор" украинцев?** / Александр Вилкул ; Олександр Вілкул // Днепр вечер. — 2018. — 14 июня (№ 41). — С. 4. *Йдеться про призначення військового збору, який у розмірі 1,5 % стягують із зарплати кожного українця. Зазначено, що ці гроші не витрачено на пряме фінансування армії. Влада придумала "податок на реформу армії", проте не створила відповідного спеціалізованого фонду.*

48. **Військовий збір. База обкладення та ставка** / Наталія Вороная, Лілія Ушакова, Наталя Білова, Наталія Чернишова // Податки та бух. облік. - 2018. - 21 груд. (№ 102). — С. 73. *На основі Інструкції зі статистики заробітної плати подано всебічний огляд процедури виплати працівникам. Розкрито зміст податку – військовий збір, а саме, надано роз'яснення з питання, як утворюється база обкладення військовим збором. Додатково уточнюються виключення. Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-102/article-32904.html>*

49. **Військовий збір. Облік і звітність з ВЗ** / Наталія Вороная, Лілія Ушакова, Наталя Білова, Наталія Чернишова // Податки та бух. облік. - 2018. - 21 груд. (№ 102). — С. 74-75. *На основі Інструкції зі статистики заробітної плати подається всебічний огляд процедури виплати працівникам. Вивчається зміст податку – військовий збір, а саме, надаються роз'яснення з порядку бухгалтерського обліку. Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-102/article-32904.html>*

50. **Військовий збір. Порядок сплати** / Наталія Вороная, Лілія Ушакова, Наталя Білова, Наталія Чернишова // Податки та бухгалтерський

облік. - 2018. - 21 груд. (№ 102). — С. 74. *На основі Інструкції зі статистики заробітної плати подається всебічний огляд процедури виплати працівникам. Вивчається зміст податку – військовий збір, а саме, надаються роз'яснення з передбаченого порядку сплати (стягнення).*

Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-102/article-32904.html>

51. **Військовий збір. Хто платить?** / Наталія Вороная, Лілія Ушакова, Наталя Білова, Наталія Чернишова // Податки та бух. облік. - 2018. - 21 груд. (№ 102). — С. 71. *На основі Інструкції зі статистики заробітної плати подається всебічний огляд процедури виплати працівникам. Вивчається зміст податку – військовий збір, а саме, надано роз'яснення щодо суб'єктів, доходи яких оподатковуються.* Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-102/article-32904.html>

52. **Військовий збір. Що оподатковують?** / Наталія Вороная, Лілія Ушакова, Наталя Білова, Наталія Чернишова // Податки та бухгалтерський облік. - 2018. - 21 груд. (№ 102). — С. 71-73. *На основі Інструкції зі статистики заробітної плати подається всебічний огляд процедури виплати працівникам. Вивчається зміст податку – військовий збір, а саме, надано роз'яснення щодо доходів які оподатковуються.* Текст: <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2017/december/issue-102/article-32904.html>

53. **Вітер О. Про жодні референдуми на окупованих землях не може бути й мови** / Ольга Вітер // Голос України. — 2018. — 27 лип. (№ 137). — Електрон. ресурс. *Подано коментарі 1-го заступника Голови Верховної Ради України (ВР України), представника України у гуманітарній підгрупі тристоронньої контактної групи з урегулювання ситуації на Донбасі (ТКГ) Ірини Геращенко щодо підсумків чергового раунду переговорів у Мінську. Надано інформацію про ситуацію навколо звільнення українських громадян, які незаконно утримуються в Російській*

Федерації (РФ) та на тимчасово окупованих територіях Луганської і Донецької областей. Зазначено, що на переговорах українська сторона чітко заявила про недопустимість проведення на окупованих територіях жодних референдумів, що є тяжким міжнародним злочином. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/305707>

54. **Гарбар Р. Хочемо вижити – маємо будувати Європу в Україні :** поки ми такі як є, а не такі, якими хотіли би бути, ми змушені притулитись до більш сильного і перспективного сусіда / Руслан Гарбар // День. — 2018. — 24 лип. (№ 129). — С. 9. *Йдеться про євроінтеграційні перспективи України в умовах російської агресії. Наголошено на необхідності досягнення єдності та суспільного консенсусу в Україні з метою побудови сильної держави, здатної протистояти зовнішнім загрозам. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-ekonomika/etap-velykyh-vyprobuvan>*

55. **Гарбар Р. Чому референдум для Донбасу не спрацює :** кілька фактів про мало кому відому країну в Західній Африці / Руслан Гарбар // День. — 2018. — 26 лип. (№ 131). — С. 8. *Йдеться про пропозицію Президента Російської Федерації (РФ) Володимира Путіна щодо проведення референдуму на окупованих територіях Донецької та Луганської областей, про що він заявив під час зустрічі з Президентом Сполучених Штатів Америки (США) Дональдом Трампом в Гельсінкі. В цьому контексті надано інформацію про спроби вирішити в 1975 р. конфлікт в колишній іспанській колонії Марокко шляхом проведення під егідою Організації Об'єднаних Націй (ООН) референдуму щодо майбутнього Західної Сахари та самопроголошеної Сахарської Арабської Демократичної Республіки (САДР). Наголошено, що як свідчить світовий досвід, референдум в умовах полярних позицій двох конфліктуючих сторін не може бути реальним інструментом вирішення проблеми. За відсутності силової складової політичні і дипломатичні зусилля не приносять бажаного результату. Текст:*

<https://day.kyiv.ua/uk/blog/polityka/chomu-referendum-dlya-donbasu-ne-spracyuye>

56. **Геращенко І. Перший віце-спікер Верховної Ради України Ірина Геращенко: Путін може використати питання заручників, щоб підняти рейтинг лояльних до Кремля кандидатів** / Ірина Геращенко ; бесіду вела Лана Самохвалова // Уряд. кур'єр. — 2018. — 26 лип. (№ 138). — С. 3. *Подано матеріали бесіди з 1-м заступником Голови Верховної Ради України (ВР України), представником України в гуманітарній підгрупі Тресторонньої контактної групи (ТКГ) із врегулювання ситуації на Донбасі (ТКГ) Іриною Геращенко про хід переговорів в мінському і нормандському форматах. Окреслено проблеми звільнення українських заручників, що незаконно утримуються в Російській Федерації (РФ) і на тимчасово окупованих територіях, та пошуку зниклих безвісти в ході військового конфлікту на Сході України.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/pershij-vice-spiker-verhovnoyi-radi-ukrayini-irina/>

57. **Грабовський С. Чи допоможуть Україні ілюзії щодо "благородного Заходу"? або "Зачаровані кола" історії** / Сергій Грабовський, Ігор Лосєв // День. — 2018. — 24 лип. (№ 129). — С. 8-9. *Йдеться про позицію Заходу щодо агресивної політики Російської Федерації (РФ) та війни на Сході України. Проведено історичні паралелі з подіями 1918–1920 рр., коли внаслідок більшовицької агресії Україна була окупована та втратила незалежність, та політикою "умиротворення", яку західні демократії проводили щодо фашистської Німеччини в 1930-х роках. Наголошено, що на сучасному етапі Україна повинна розраховувати на свої власні сили і зміцнювати свою державність.* Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/tema-dnya-ekonomika/etap-velykyh-vyprobuvan>

58. **Карін Ю. ОБСЄ: спостерігачі чи шпигуни?** / Юрій Карін, Михайло Самусь // Експрес. — 2018. — 26 лип. – 2 серп. (№ 30). — С. 4. *Подано матеріали бесіди з експертом групи "Інформаційний спротив"*

Юрієм Каріним та заступником директора з міжнародних питань Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння Михайлом Самусем про скандал навколо повідомлення німецької медіа стосовно загрози безпеці членів Спеціальної моніторингової місії (СММ) ОБСЄ в Україні внаслідок ймовірного втручання спецслужб Російської Федерації у роботу СММ, що спрямоване на дискредитацію спостережної діяльності СММ відповідно до її мандату. Секретні дані російській спецслужбі передав один із членів СММ. ФСБ отримала звіти про події на окупованих територіях Донбасу, міні-досьє на членів місії. Міністерство закордонних справ України звернулося до СММ з проханням поінформувати про заходи, що будуть вжиті для недопущення повторення подібних випадків у майбутньому.

59. **Котнюк Ю. Струмна справа : як уряд програв судовий спір приватним енергетикам /** Юрій Котнюк // Юрид. вісн. України. — 2018. — 6-12 лип. (№ 27). — С. 10. Подано інформацію, що Верховний Суд своїм вердиктом від 20 червня 2018 року завершив справу за позовом ТОВ "Луганське енергетичне об'єднання" до Кабінету Міністрів України про скасування окремих пунктів його постанови від 7.05.2015 р. № 263, якими обмежувалися пільги для низки приватних підприємств, що постачають електричну енергію на окуповану частину країни. Зазначено, що на стороні відповідача в ролі третіх осіб виступали такі юридичні особи, як Державне підприємство "Енергоринок" та Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Уряд програв судовий процес в усіх інстанціях.

60. **Лагідна М. Про майбутнє Донбасу мовою цифр :** громадську думку в країні та настрої на окупованих територіях вивчали аналітики-соціологи / Марія Лагідна // Уряд. кур'єр. — 2018. — 21 лип. (№ 135). — С. 3. Репрезентовано підсумки загальнонаціонального опитування громадської думки, яке Фонд "Демократичні ініціативи" імені Ілька Кучеріва провів спільно із соціологічною службою Центру Разумкова з 19 по 25 травня 2018 р. в усіх регіонах за винятком Криму та окупованих

територій Донецької й Луганської областей. Подано також головні підсумки дослідження, яке Фонд "Демократичні ініціативи" підготував за матеріалами фокус-групових дискусій, що проводили в лютому 2018 р. в містах Донецької (Миколаївка, Мирноград, Покровськ, Слов'янськ) та Луганської (Рубіжне, Сватове, Северодонецьк, Старобільськ) областей. Досліджено громадську думку з питань реінтеграції – політики держави у соціальній та гуманітарній сферах щодо громадян з непідконтрольних територій Донбасу. З'ясовано також суспільні настрої щодо рішень, які необхідно ухвалити для встановлення миру на Донбасі. Зазначено, що фінансування опитування здійснено в межах проекту "Програма сприяння громадській активності "Долучайся!", який фінансує Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) і здійснює Рада в Україні. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/pro-majbutnye-donbasu-movoyu-cifr/>

61. Лейка Г. Україна має стратегічну мету набутти стандартів НАТО до 2020 року / Гнат Лейка // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 3. *Висвітлено підсумки саміту НАТО, що відбувся 11—12 липня 2018 року у Брюсселі. Увагу акцентовано на таких темах: нарощування військової присутності Альянсу у країнах Центрально-Східної Європи та Балтії, розвиток інфраструктури НАТО, підготовка військ до відбиття можливого нападу з боку Росії. Наголошено, що лідери країн – членів НАТО підтвердили право України на вступ до організації Північноатлантичного договору, засвідчили незмінність своїх позицій щодо підтримки України у протистоянні з Росією. Зазначено, що сьогодні серед українських політичних та експертних кіл набуває поширення новий тренд: Україна не поглиблює євроатлантичне партнерство, а прискорює інтеграцію на цьому шляху.*

62. Мессінгер В. Потрібен діалог без упереджень і обвинувачень / Вольфганг Мессінгер ; бесіду вела Анастасія Полтавець // Голос України. — 2018. — 25 лип. (№ 135). — Електрон. ресурс. Подано матеріали бесіди з Генеральним консулом Федеративної Республіки

Німеччина (ФРН) в Донецьку Вольфгангом Мессінгером, який відвідав Северодонецьк з робочим візитом. Висловлено думку щодо ролі громадянського суспільства під час подолання протиріч, які загострились під час збройного конфлікту на Донбасі. Висвітлено діяльність на Мінських переговорах робочої групи щодо питань обміну полоненими, яку очолює бізнесмен з Німеччини Пер Фішер і співробітники Міністерства закордонних справ ФРН. Надано інформацію про розроблену в 2001 р. німецьким Бундестагом програму "Підтримка міжнародних заходів із протидії кризам, підтримки миру й подолання конфліктів", спрямовану безпосередньо на підтримку дипломатії третього порядку. Зазначено, що проекти в межах цієї програми спрямовані на те, щоб конструктивно опрацьовувати причини конфлікту й зону, якої торкається цей конфлікт.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/305597>

63. Міністр оборони України Генерал армії України Степан Полторак: "Сьогодні НАТО готове до того, щоби розглядати питання не тільки допомоги, але й прискорювати вступ України до Альянсу" // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 2. *Подано тези виступу Міністра оборони України Степана Полторака у програмі "Свобода слова" стосовно реформ у Збройних силах України та попередніх домовленостей із Великою Британією, Канадою та США, досягнутих під час саміту НАТО у Брюсселі щодо військової допомоги Україні.* Текст: <http://www.mil.gov.ua/news/2018/07/17/sogodni-nato-gotove-do-togo-shhobi-rozglyadati-pitannya-ne-tilki-dopomogi-ale-j-priskoryuvati-vstup-ukraini-do-alyansu-stepan-poltorak/>

64. Панчишин В. "Сі Бриз – 2018" / Віталій Панчишин // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 12-13. *Йдеться про багатонаціональні міжнародні навчання "Сі Бриз – 2018", що пройшли у визначених районах Північно-західної частини Чорного моря, а також у Миколаївській, Одеській та Херсонській областях. Президент України Петро Порошенко під час відвідин навчань, зокрема, наголосив, що*

”підвищення взаємосумісності українських ВМС із морськими силами країн НАТО дозволить відновити дієздатність нашої морської оборонної компоненти”. Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/files/pdf/5561-%2819-07-2018%29.pdf>

65. **Пархоменко С. Можлива агресія Росії: не варто боятися** / Сергій Пархоменко // Шлях перемоги. — 2018. — 25 лип. (№ 30). — С. 1. *Йдеться про загрозу початку нового етапу російської військової агресії проти України. Розглянуто сценарії можливого військового вторгнення і його ймовірні наслідки. Висловлено думку щодо напрямків вторгнення та його масштабів (людських ресурсів, озброєння, техніки). Наголошено, що українські військові, які захищають свою Батьківщину, здатні дати гідну відсіч агресору.* Текст:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjWrqqNnLzcAhXBhywKHU3mDeEQFjABegQIAhAB&url=https%3A%2F%2Fwww.obozrevatel.com%2Fukr%2Fpolitics%2Fm-ozhliva-agresiya-rosii-ne-var-to-boyatisya.htm&usq=AOvVaw26idItNuYca0CkayAOCj9y>

66. **Президент України Петро Порошенко: ”У світі залишився лише один інструмент глобальної безпеки – НАТО”** // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 2. *Подано тези виступу Президента України Петра Порошенка в ефірі програми ”Свобода слова” стосовно безпекової політики України на шляху до НАТО.* Текст: <http://www.president.gov.ua/news/prezident-u-sviti-zalishivsya-lishe-odin-instrument-globalno-48790>

67. **Тішкова М. На вістрі дня – нацбезпека** / Марина Тішкова // Сіл. вісті. — 2018. — 22 черв. (№ 47). — С. 1. *Йдеться про розгляд у другому читанні президентського проекту закону ”Про національну безпеку України”, який передбачає скасування трьох законів ”Про основи національної безпеки України”, ”Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави” та*

”Про організацію оборонного планування”. Також зазначено про внесення змін до Податкового та Митного кодексів, якими поширено *”атошні” пільги (звільнення від оподаткування товарів військового та оборонного призначення, зарплати бійців – від сплати військового збору тощо) на період проведення операції Об’єднаних сил.* Текст: <http://www.silskivisti.kiev.ua/19594/index.php?n=39267>

68. Тригуб О. Тисяча контрактників Повітряних сил невдовзі оселиться в нових гуртожитках / Олексій Тригуб // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 10. *Висвітлено інформацію стосовно початку будівництва восьми нових гуртожитків, а також щодо капітального ремонту і реконструкції чотирьох наявних казарм полішеного типу для контрактників Повітряних сил України. Зазначено, що будівництво розпочато в рамках виконання перзидентської програми з будівництва у 21 області України 184 гуртожитків – казарм полішеного планування із загальною кількістю 23 тисячі місць.* Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/files/pdf/5561-%2819-07-2018%29.pdf>

69. Юрченко М. Захист країни триває на всіх напрямках : інноваційні й технологічні рішення народжуються у співпраці військових України й НАТО / Михайло Юрченко // Уряд. кур’єр. - 2018. - 25 лип. (№ 137). — С. 2. *Йдеться про необхідність створення умов ефективної взаємодії українських військових експертів та зарубіжних спеціалістів для формування інноваційних і технологічних рішень у контексті реалізації концепції мереж для майбутніх військових місій НАТО. У Києві проведено Перший національний хакатон з питань оборони і безпеки України за правилами та умовами НАТО.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/zahist-krayini-trivaye-na-vsih-napryamah/>

70. Юрченко М. Світ одностайний у підтримці нашої країни : силоміць анексувавши Крим, Росія дедалі глибше заганяє себе в кут дипломатичної та політичної ізоляції / Михайло Юрченко // Уряд. кур’єр. — 2018. — 27 лип. (№ 139). — С. 2. *Надано інформацію про*

Кримську декларацію, оприлюднену на сайті Державного департаменту Сполучених Штатів Америки (США) від імені держсекретаря Майка Помпео. В декларації зазначено, що анексувавши Крим, Російська Федерація (РФ) прагнула підірвати фундаментальний міжнародний принцип, який поділяють усі демократичні країни: жодна країна не може силоміць змінити кордони іншої країни. Проведено історичні паралелі зі схожою декларацією Веллеса від 1940 р., коли США відмовилися визнати претензії Радянського Союзу на суверенітет щодо силоміць захоплених СРСР територій Литви, Латвії та Естонії. Акцентовано увагу на принциповій позиції США, які закликають Росію поважати принципи міжнародного права і припинити окупацію Криму. Заяву Державного департаменту США підтримали також міністри закордонних справ Федеративної Республіки Німеччини, Швеції, Італії та Польщі. Подано коментарі з приводу Кримської декларації Президента України Петра Порошенка і міністра закордонних справ України Павла Клімкіна. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/svit-odnostajnij-u-pidtrimci-nashoyi-krayini/>

Захист цивільного населення під час збройного конфлікту

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

71. Рогач О. Я. Судова практика у сфері забезпечення та захисту прав внутрішньо переміщених осіб в Україні / О. Я. Рогач, Ю. С. Паніна // Прикарпат. юрид. вісн. : зб. наук. пр. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Івано-Франківськ, 2017. - Вип. 5 (20). - С. 43-46. – **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп17531-5(20)**. Комплексно проаналізовано судову практику у сфері забезпечення прав та інтересів внутрішньо переміщених осіб у різних сферах суспільного життя. Визначено, що найбільша кількість судових справ стосується стягнення з внутрішньо переміщених осіб безпідставно отриманої адресної допомоги, встановлення факту проживання внутрішньопереміщених осіб, а також реалізації ними своїх виборчих прав за фактичним місцем проживання. На

основі проведеного дослідження встановлено, що неефективність судового захисту прав внутрішньо переміщених осіб зумовлена переважно недосконалістю нормативного регулювання в Україні правового статусу цієї категорії громадян. Текст: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v5_2017/13.pdf

Статті з газетної періодики

72. **Бегма О. Заручники збройних конфліктів** / Олена Бегма // Сіл. вісті. — 2018. — 1 черв. (№ 41). — С. 1. *Йдеться про близько 200 тисяч дітей, які проживають у межах 15 кілометрів від лінії фронту. Приділено увагу проблемам навчання донбаських дітей під час війни. Як повідомляє UNICEF, за останні роки російсько-української війни знищено й пошкоджено понад 700 шкіл. Водночас у UNICEF відзначили, що великою загрозою для дітей є розташовані по обидва боки лінії розмежування на Донбасі військові об'єкти, зокрема склади боєприпасів і контрольні пункти.* Текст:

<http://www.silskivisti.kiev.ua/19588/index.php?n=39070>

73. **Василенко О. Квартиру із "золотими унітазами" можна взяти за півмільйона гривень** / Олександра Василенко // Газета по-українськи. — 2018. — 20 лип. (№ 54). — С. 6. *Подано інформацію, що житло в окупованих Донецьку та Луганську за чотири роки подешевшало втричі. Господарі продають їх за заниженими цінами, аби на отримані кошти придбати житло на підконтрольній Україні території. Зазначено, що окупаційна влада перестала визнавати українські документи. Житло потрібно реєструвати по-новому й отримувати на нього "документи" ДНР.* Текст: <https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/kvartiru-iz-zolotimi-unitazami-mozhna-vzyati-za-pivmiljona-griven/848939>

74. **Василенко О. Сенцов почав приймати поживну суміш** / Олександра Василенко // Газета по-українськи. — 2018. — 24 лип. (№ 55). — С. 2. *Подано інформацію, що політв'язень Олег Сенцов голодує 72-й день у колонії суворого режиму в місті Лабитнангі Тюменської області Росії. Зазначено, що Сенцова залишили у лікарняній палаті за умови, що*

їстівну суміш прийматиме сам під наглядом лікаря. Текст: https://gazeta.ua/articles/politics-newspaper/_sencov-pochav-prijmati-pozhivnu-sumish/849538

75. **Все свои : невероятные истории беженцев и перемещенных лиц, которые нашли в Украине новый дом** / подготовили Галина Корба, Екатерина Шаповал, Анна Павленко, Екатерина Иванова // Новое время страны. — 2018. — № 22 (14 июня). — С. 29-62. *Спільний проект журналу "Новое время" з Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні.* Текст: <https://magazine.nv.ua/journal/3167-journal-no-22.html>

76. **Гнатюк А. Народний артист України Анатолій Гнатюк: "Я принципово відмовляюся грати персонажів, які розмовляють російською мовою"** / Анатолій Гнатюк ; розмовляла Ольга Мосьондз // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 20-21. *Подано інтерв'ю із відомим актором, співаком, народним артистом України Анатолієм Гнатюком, який за чотири роки війни об'їздив із концертами чи не всі військові шпитали, зіграв у десятках благодійних виставах, усією родиною купував і передавав на Донбас необхідні речі й продукти для бійців, а разом із концертною групою та акторами рідного національного академічного драматичного театру імені Івана Франка виступав перед ними практично на "нулі", за кілька кілометрів від позицій ворога.* Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/files/pdf/5561-%2819-07-2018%29.pdf>

77. **Європейський відпочинок дітей бійців АТО** // Поділля. — 2018. — 27 черв. (№ 26). — С. 2. *Йдеться про цьогорічний десятиденний безкоштовний відпочинок восьми дітей АТОвців з Дніпропетровщини в Данії. Зазначено, що такі тури організовує управління з питань учасників АТО ДніпроОДА з 2015 р. У програмі – розваги в європейському таборі, вихідні у родинах української діаспори та багато екскурсій.*

78. **ЄСПЛ об'єднав провадження проти Росії щодо Криму і Донбасу** // Юрид. вісн. України. — 2018. — 6-12 лип. (№ 27). — С. 3.

Подано інформацію, що Європейський суд з прав людини розглядає справи "Україна проти Росії", зокрема, за статтями про право на життя, катування, позбавлення волі і право на справедливий суд. Зазначено, що на розгляді Європейського суду з прав людини перебувають чотири тисячі позовів громадян, пов'язаних із подіями в анексованому Росією Криму та на Донбасі.

79. **Задверняк Н. "Коли прийшов до тями, медики мені аплодували"** / Наталія Задверняк // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 15. *Викладено історію мужньої боротьби за право жити повноцінним життям спецпризначенця, героїчного учасника АТО Олександра Дармороса, який під час виконання бойового завдання втратив зір та ногу, понівечив обличчя, але, підтриманий українськими та американськими лікарями, волонтерами не полишає надії та оптимізму.*
Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/files/pdf/5561-%2819-07-2018%29.pdf>

80. **Каплан Н. Узник совести** / Татяна Кетриченко ; беседу вела Євгенія Королева // Фокус. — 2018. — № 30 (27 лип.). — С. 24-25. *Сестра Олега Сенцова (українського режисера, в'язня Кремля, незаконно засудженого на 20 років, який оголосив безстрокове голодування) розповіла, як себе почуває її брат, на який компроміс він пішов з тюремниками і чому його вимога звільнити всіх українських політв'язнів в обмін на припинення голодування не є утопічною.*

81. **Катриченко Т. Кремлевские пленники** / Татяна Кетриченко // Фокус. — 2018. — № 30 (27 лип.). — С. 20-23. *Йдеться про українських політичних в'язнів, які перебувають в Росії, на Донбасі та у Криму. Акцентовано увагу на оголошеному українським режисером Олегом Сенцовим голодуванні на підтримку українців, незаконно засуджених російським режимом, яке дало поштовх до активізації дій українській владі і світовій спільноті. У той же час зазначено, що "світ закриває очі не тільки на проблему українських політв'язнів, але й на масштабні порушення прав людини взагалі".*

82. **Кирпа І. Не пішли до Росії** : активісти ініціюють присвоєння звання Героя України Володимиру Балуху / Ірина Кирпа // Україна молода. — 2018. — 24 лип. (№ 79). — С. 2. *Йдеться про звернення громадських активістів до Президента України Петра Порошенка з проханням присвоїти звання Героя України Володимиру Балуху – засудженому в Росії за вивішування українського прапора над власним будинком в окупованому Криму. У зверненні наголошено, що настав час наповнити звання "Герой України" позитивним змістом, проявити повагу тим людям, які, ризикуючи власним життям, підтримують Україну заради її незалежного європейського майбутнього. Зазначено, що з 2014 р. звання "Герой України" було присвоєно лише двом громадянам України з Криму, помертньо: кримськотатарським активістам Решату Аметову та Сергію Кемському. Текст: <http://umoloda.kiev.ua/number/3337/2006/124995/>*

83. **Коваль Л. Газове питання знято з порядку денного** : уряд розглянув також інформаційну реінтеграцію Донбасу та посилення енергонезалежності / Любомира Коваль // Уряд. кур'єр. — 2018. — 27 лип. (№ 139). — С. 1-2. *Надано інформацію про засідання Кабінету Міністрів України (КМ України) під головуванням Прем'єр-міністра Володимира Гройсмана. Ухвалено рішення про продовження до 1 вересня 2018 р. чинності постанови № 187 "Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу", згідно з якою ціна на газ для населення залишається незмінною. Розглянуто питання надання допомоги сім'ям українських політичних в'язнів в Російській Федерації і на тимчасово окупованих територіях Донецької і Луганської областей та ухвалено рішення про надання кожній родині політичних в'язнів по 100 тисяч гривень підтримки. Перший заступник міністра інформаційної політики Еміне Джапарова презентувала інформаційну стратегію, мета якої – надати громадянам України на окупованій території повноцінний доступ до*

національного українського інформаційного простору. Зазначено, що завдання стратегії полягає в ефективній протидії російській пропаганді, зміцненні почуття спільності, збереженні зв'язку з жителями окупованих територій, а також в створенні умов для об'єктивного, оперативного й достовірного їх інформування. Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/gazove-pitannya-znyato-z-poryadku-dennogo/>

84. **Корба Г. Бег с препятствиями** / Галина Корба // Новое время страны. — 2018. — № 22 (14 июня). — С. 32-35. В рамках спільного проекту журналу "Новое время" з Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні висвітлено історії українців, які покинули непідконтрольні уряду території Донецької та Луганської областей, опановують нові професії, облаштовуються на нових місцях, незважаючи на відсутність житла і мінімальну підтримку держави. Текст:

<https://magazine.nv.ua/journal/3167-journal-no-22/beh-s-prepjatstvijami.html>

85. **Корба Г. Эпоха возрождения** / Галина Корба, Екатерина Шаповал // Новое время страны. — 2018. — № 22 (14 июня). — С. 36-41. В рамках спільного проекту журналу "Новое время" з Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні висвітлено історії трьох вихідців із непідконтрольних уряду територій Донецької та Луганської областей, які, втративши все, змогли досягти успіху на новому місці в Києві та Харкові.

86. **Кузов А. Кремлевский узник** / Аскольд Кузов ; інтерв'ю провела Ольга Духнич // Новое время страны. — 2018. — № 22 (14 июня). — С. 74-75. В інтерв'ю російський кінорежисер Аскольд Кузов, який прорвався в уральську колонію до українського колеги і товариша Олега Сенцова, описує його життя і стан здоров'я під час голодування, переказує його слова, а під кінець пояснює, чому Кремль не боїться розголосу в справі Сенцова. Текст: <https://magazine.nv.ua/journal/3170-journal-o-22/kremlevskij-uznik.html>

87. **Куш П. Заручники радіоактивного забруднення : на тимчасово окупованій території Донеччини побільшало підстав для песимістичних прогнозів про загрозу екологічної катастрофи** / Павло Куш // Уряд. кур'єр. - 2018. - 21 лип. (№ 135). — С. 2. *Йдеться про заходи з екологічного та радіаційного контролю, які проводяться Державною службою з надзвичайних ситуацій, прикордонниками і представниками інших служб та відомств – стосовно вивчення екологічної ситуації на землях, що межують з окупованими українськими територіями Донецької та Луганської областей.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/zaruchniki-radioaktivnogo-zabrudnennya/>

88. **Лелич М. Міністерство на паузе** / Милан Лелич // Фокус. — 2018. — № 29 (20 лип.). — С. 14-17. *Йдеться про наміри влади створити міністерство для захисту українських ветеранів. Наголошено, що ще 27 лютого 2018 року Верховна Рада України проголосувала за звернення до Кабінету Міністрів з вимогою у місячний термін створити новий орган, але це й досі не зроблено. Зазначено, що на сьогодні, в роботі з ветеранами задіяно більше 20-ти державних органів виконавчої влади, що створює бюрократичний хаос. Отже, виділено причини необхідності створення міністерства, з'ясовано для кого воно буде працювати і "чи з'явиться взагалі". Акцентовано увагу на нормативних актах, що регулюють сферу соціального захисту ветеранів війни, зокрема, Законі України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту". Розглянуто питання щодо кандидатури на посаду керівника міністерства, на яку висунуто фракцією Блоку Петра Порошенка народного депутата України Ірину Фріз. Проінформовано, що депутат-кандидат на посаду працює у Комітеті Верховної Ради України з питань національної безпеки та оборони, ініціювала і лобіювала закон про створення Сил спеціальних операцій (ССО).* Текст: <https://focus.ua/archive-2018/402242/>

89. **Матеу П. Защитить и помочь** / Пабло Матеу // Новое время страны. — 2018. — № 22 (14 июня). — С. 29-62. *Вступне слово*

представника Управління Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні Пабло Матеу з нагоди Всесвітнього дня біженців (20 червня) в рамках спільного проекту з журналом "Новое время". Відзначено вагому підтримку й солідарність, притаманні громадським організаціям та волонтерам щодо вимушено переміщених осіб. Наголошено на тому, що Україна є найкращим прикладом солідарності, яка виявляється громадянським суспільством, неурядовими організаціями та волонтерами стосовно переміщених осіб з Криму та Донбасу з 2014 року. У всьому світі такі країни, як Канада, Греція, Мексика та Уганда, продовжують бути прикладом того, як громадянське суспільство і громади першими реагують на потоки біженців. Текст: <https://magazine.nv.ua/journal/3167-journal-no-22/zashchitit-i-pomoch.html>

90. **Мирзін А. Вилучили плакати із зображеннями Лаврова, Навального, Пєскова і Валентини Матвієнко** : коли Антон Мирзін востаннє тікав, спілкувався з батьками, просив про допомогу, переїжджав, відвідував Верховну Раду України, малював плакат, отримував погрози / Антон Мирзін ; текст підготувала Наталія Чобаня // Країна. — 2018. — № 27 (12 лип.). — С. 39-41. *Висвітлено історію російського художника плакатів соціально-політичного характеру Антона Мирзіна (39 років) з Пермі. Увесь 2014 рік активно відслідковував події в Україні й робив плакати на ці теми. Представив свої роботи в Україні в грудні 2018 року на виставці, яку організував центр сучасного мистецтва "М17". Повернутися додому не зміг – у Росії проти нього відкрили кримінальну справу. З 2016 року отримав в Україні статус особи, яка потребує додаткового захисту. Показував свої плакати у Верховній Раді України в 2017 році.* Текст: https://gazeta.ua/articles/people-and-things-journal/_viluchili-plakati-iz-zobrazhennyami-lavrova-navalnogo-pyeskova-i-valentini-matviyenko/847038

91. **Паславська Я. О, є ідея!** / Ярина Паславська // Експрес. — 2018. — 19-26 лип. (№ 29). — С. 7. *Розглянуто історію українських*

військових, які, повернувшись із фронту, започаткували власний бізнес: міні-пекарню, музичну студію, птахоферму тощо.

92. Правовий статус бранців Кремля буде пріоритетним на наступній сесії парламенту / Прес-служба апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. — 2018. — 26 лип. (№ 136). — Електрон. ресурс. *Надано інформацію про робочу зустріч із родичами заручників та політв'язнів, що утримуються в Російській Федерації та на тимчасово окупованих територіях Луганської і Донецької областей, під головуванням 1-го заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) Ірини Геращенко та за участі народного депутата, голови Меджлісу кримськотатарського народу Рефата Чубарова, Уповноваженого ВР України з прав людини Людмили Денісової, керівника Об'єднаного центру Служби безпеки України (СБУ) зі звільнення заручників Юрія Качанова, представників Адміністрації Президента України, Міністерства закордонних справ та громадських активістів. Ірина Геращенко проінформувала про діяльність влади зі звільнення незаконно утримуваних українських громадян. Викладено інформацію Уповноваженого ВР України з прав людини Людмили Денісової щодо заходів, які вживаються для відвідання незаконно утримуваних громадян України в РФ та на окупованих територіях.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/305667>

93. Рідні в'язнів Кремля як ніколи потребують підтримки / Секретаріат 1-го заступника Голови Верхов. Ради України // *Голос України*. — 2018. — 28 лип. (№ 138). — Електрон. ресурс. *Подано коментар 1-го заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) щодо рішення Кабінету Міністрів України (КМ України) від 26 липня 2018 р. про виділення по 100 тисяч гривень сім'ям політичних в'язнів, які перебувають у тюрмах Росії та на окупованих територіях України. Ірина Геращенко висловила сподівання, що представники уряду візьмуть участь у роботі зі створення координаційної ради при Президентові України з питань захисту прав політичних в'язнів Кремля. Акцентовано увагу на*

указі Президента України "Про невідкладні заходи щодо захисту прав, свобод і законних інтересів осіб, незаконно затриманих, утримуваних Російською Федерацією, окупаційною адміністрацією Російської Федерації, звільнених з числа таких осіб, підтримки зазначених осіб та членів їх сімей", згідно з яким засновано державну стипендію імені Героя України Левка Лук'яненка для підтримки політв'язнів та членів їхніх сімей. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/305757>

94. **Тука Г. Бизнес – это мир** / Георгій Тука // Фокус. — 2018. — № 30 (27 лип.). — С. 33. *Заступник міністра з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України Георгій Тука розповів про те, чому важливо розвивати підприємництво у прифронтовій зоні. Він зазначив, що розвиток економічної діяльності у зоні, наближеній до бойових дій, дорівнює поверненню туди миру. Коли в регіоні немає роботи, люди там не живуть. Не підтримуючи бізнес, держава фактично прирікає територію на вимирання*

95. **Уряд має подбати про родини в'язнів Кремля** / Прес-служба апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2018. — 3 лип. (№ 53). — Електрон. ресурс. *Надано інформацію про зустріч 1-го заступника Голови Верховної Ради України (ВР України) Ірини Геращенко з Уповноваженим ВР України з прав людини Людмилою Денісовою, під час якої обговорено подальшу координацію зусиль для звільнення незаконно утримуваних в Російській Федерації (РФ) громадян України. Приділено увагу питанню підтримки родин заручників та політв'язнів, зокрема, обговорено проблемні ситуації родин О. Кольченка, В. Балуха, Є. Панова, багатодітних родин представників кримськотатарського народу. За результатами зустрічі досягнуто домовленості звернутися до Кабінету Міністрів України (КМ України) з проханням врегулювати питання щодо компенсації витрат родичам політв'язнів Кремля для здійснення поїздок до незаконно утримуваних українців, покриття витрат на послуги*

адвокатам, надання іншої соціальної підтримки членам таких родин.

Текст: <http://www.golos.com.ua/article/305552>

96. **Уряд має ухвалити підзаконні акти, необхідні для реінтеграції Донбасу** // Голос України. — 2018. — 25 лип. (№ 135). — Електрон. ресурс. Подано матеріали бесіди з 1-м заступником Голови Верховної Ради України (ВР України), Уповноваженим Президента України з мирного врегулювання ситуації в Донецькій та Луганській областях Іриною Геращенко в ефірі телеканалу "Рада". Зазначено, що згідно із законом про реінтеграцію Донбасу уряд зобов'язаний створити координаційний орган, який готуватиме позови України проти країни-агресора та буде збирати доказову базу про вбивства й тортури стосовно українських громадян, руйнування населених пунктів, викрадення та незаконне ув'язнення людей, крадіжки української власності на Донбасі і в Криму. Також необхідно ухвалити постанову про порядок перетину товарів і послуг через контрольні пункти в'їзду–виїзду. Акцентовано увагу на тому, що закон про реінтеграцію Донбасу дає військовим більше можливостей для допомоги цивільному населенню і дозволяє активізувати роботи з відновлення визволених від бойовиків територій Донбасу. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/305596>

97. **Чабарай Г. Тангеро** / Ганна Чабарай // Укр. тиждень. — 2018. — № 24 (15-21 черв.). — С. 64. Розповідь про школу танго, якою керує ветеран війни на Донбасі Олексій Гаврись разом із дружиною Ольгою. Він запрошує побратимів займатися безплатно, вірить, що це допоможе їм в адаптації. Текст: <http://tyzhden.ua/Society/215387>

98. **Чередниченко Е. Миссія виконима** / Елена Чередниченко // Фокус. — 2018. — № 29 (20 лип.). — С. 18-21. Йдеться про відбудову мирного життя у прифронтівій Авдіївці. Зазначено, що з 26 200 жителів Авдіївки 4062 – переселенці, під яких спеціально адаптована міська інфраструктура. Висвітлено діяльність міського голови Авдіївки Павла Малихіна. Текст: <https://focus.ua/archive-2018/402242/>

99. **Чікалін В. Вони повертають в душі та серця людей любов до України** / Володимир Чікалін // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 14. *Висвітлено діяльність Управління цивільно-військового співробітництва Збройних сил України – СІМІС у районі проведення операції Об'єднаних сил. Зазначено, що основними напрямими гуманітарної роботи створеного у 2014 році Управління є організація взаємодії між військовим командуванням усіх рівнів і цивільними, допомога населенню, яке постраждало в районах збройного конфлікту, вирішення повсякденних проблем військових і цивільних із метою формування позитивної громадської думки та забезпечення сприятливих умов для виконання Збройними силами України (ЗСУ) завдань і функцій. Наголошено: якщо 2014 року в Донецькій та Луганській областях довіра місцевого населення до ЗСУ сягала не більше 20 %, то нині вона збільшилась до 60 %. Акцентовано увагу, що одним із важливих завдань СІМІС є здійснення заходів із пошуку зниклих безвісти, ексгумації та евакуації тіл загиблих бійців у межах гуманітарного проекту "Евакуація 200".* Текст: <http://www.na.mil.gov.ua/files/pdf/5561-%2819-07-2018%29.pdf>

100. **Шевченко В. "Жити всупереч"** : у Києві представили звіти шести правозахисників про проблеми цивільного населення під час війни на сході України / Владислава Шевченко // День. — 2018. — 27-28 лип. (№ 132/133). — С. 2. *Йдеться про книгу "Жити всупереч", яку підготували дослідники шести правозахисних організацій. За результатами аналізу інформації про порушення прав людини на тимчасово окупованій території України сформульовано низку рекомендацій відповідальним інституціям та організаціям в Україні і за кордоном. Зокрема, в книзі надано інформацію про цілу мережу незаконних місць ув'язнення під керівництвом особливо жорстокої "групи швидкого реагування" "Бетмен" на тимчасово окупованій території Луганської області. Зазначено, що автори книги і надалі будуть поширювати інформацію про проблеми, з якими стикається цивільне населення під час*

військового конфлікту. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/zhyty-vsuperech>

101. **Ярмілко Н. "Стройбат": ремонт "для своїх" і "як для себе" /** Наталія Ярмілко // Нар. армія. — 2018. — 19 лип. (№ 29). — С. 22. *Йдеться про волонтерську групу "Стройбат", яка ремонтує оселі сім'ям загиблих і важкопоранених бійців, відправляє будівельні матеріали на передову та виконує на добровільних засадах ремонтні роботи у військових госпіталях. Зазначено, що засновники створеної у 2015 році волонтерської групи – молоде подружжя Валентина і Сергій Коренєви – залучають до співпраці волонтерів, органи місцевого самоврядування, приватні структури для вирішення питань фінансування та забезпечення будівельними матеріалами. Головним у роботі молодих благодійників є принцип "атовець для атовця".* Текст: <http://forum.espu.org.ua/2018/07/23/%C2%ABstroibat%C2%BB-remont-%C2%ABdlia-svoikh%C2%BB-i-%C2%ABiak-dlia-sebe%C2%BB/>

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

102. **"Україна: контекст світових подій. Аналітичні записки ДУ "Інститут всесвітньої історії НАН України" (2014-2017 рр.).** / за заг. ред. д.і.н., проф. А.І. Кудряченка– Київ : ДУ "Ін-т всесвіт. історії НАН України", 2017. - 556 с. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б356718.** *Зі змісту: Ідеологічні засади існування Російської Федерації: значення для України / А. Г. Бульвінський. – С. 257-264; "Політичний реалізм" як теоретичне підґрунття "виправдання" Заходом агресії Росії проти України / О. В. Потехін.- С. 490-496; Складові позиціонування української дипломатії щодо врегулювання конфлікту на Сході України / С.В. Толстов. - С. 307-314; Стратегічні імперативи для України в контексті регіональних геополітичних трансформацій / І. М. Вєтринський. – С. 315-319; Україна в зовнішньополітичній доктрині*

наступного – 45-го Президента США / О.В. Потєхін.- С. 408-416; Складові координації стратегічного партнерства США та країн ЄС стосовно України / С.В. Толстов.- С. 416-422; Вплив санкцій США і ЄС на економічну та соціально-політичну ситуацію в Росії / О.А. Васильєв.- С. 432-436; Політика США щодо України за президента Д. Трампа: попередні оцінки / О.В. Потєхін, М. Х. Ялі.- С. 436-440; Щодо можливості впливу закону США про антиросійські санкції на соціально-політичну ситуацію в РФ / Васильєв О.А.- С. 445-450. Текст: http://ivinas.gov.ua/uk/publikatsiji/novi-vydannia-institutu/download/608_78f57de7ddcd71d0e4ef6682a9c7f200.html

Статті з газетної періодики

103. **Большой торг** // Корреспондент. — 2018. — № 14 (27 июля). — С. 8-9. *Висвітлено результати робочої поїздки Президента США Дональда Трампа до Європи, яка відбулась у першій половині липня 2018 р. На зустрічах, зокрема, з главами держав і вищими чиновниками ЄС у Брюсселі розглядалися питання обороноздатності держав у світлі сучасних загроз миру та безпеці. Наголошено, що жорстка стратегія Сполучених Штатів по відношенню до союзників дає світу шанс уникнути великої війни. Окрему увагу приділено зустрічі Дональда Трампа з Президентом Російської Федерації Володимиром Путіним.* Текст: <https://korrespondent.net/world/3995054-bolshoi-torh-stratehiya-trampa-dlia-evropy>

104. **Магда Е. Соседи, друзья, союзники – кто они для Украины?** / Евгений Магда // Корреспондент. — 2018. — № 14 (27 июля). — С. 24-28. *Висвітлено зовнішньо-політичні відносини України із шістьма східно-європейськими державами – найближчими сусідами з боку Євросоюзу – які розташовані вздовж західного кордону України. Наголошено, що російсько-український збройний конфлікт суттєво підвищує значимість добросусідських відносин з іншими державами. Зазначено, що країни колишнього соціалістичного табору, які нещодавно*

були підмогою у справі євроінтеграції, відтепер скептично налаштовані по відношенню до України. Проаналізовано стан, динаміку та перспективи можливого розвитку відносин України з Польщею, Чехією, Словачією, Румунією, Болгарією та Угорщиною. Текст: <https://korrespondent.net/ukraine/3994570-druzia-souiznyky-kto-otnoshenyia-ukrayny-s-zapadnymy-sosediamy>

105. **Божич Ю. Страсти по Лукашенко /** Юрий Божич // Фокус. — 2018. — № 30 (27 лип.). — С. 26-29. *Висвітлено новий ракурс російсько-білоруських відносин. Зазначено, що "Кремль по відношенню до Мінська переходить до силової дипломатії", призначивши силовика Михайла Бабіча на пост посла Росії в Білорусі. Проаналізовано, чого саме домагається Президент РФ Володимир Путін від Президента Білорусі Олександра Лукашенка; які ставки у цій політичній грі та у що може трансформуватися "гібридна дружба" Росії та Білорусі, яка триває багато років.*

106. **Грищенко К. Константин Грищенко: "На самом деле нашим европейским и американским партнерам безразлично, как будет решен конфликт на Донбассе"** / Константин Грищенко ; беседу вела Ольга Бесперстова // Факты и комментарии. — 2018. — 26 июля – 1 авг. (№ 29). — С. 4. *Колишній міністр закордонних справ України (у 2003 – 2005 та 2010 – 2012 рр.), посол України у США (з 2000 до 2003 р.) та в Російській Федерації (з 2008 до 2010 р.) Костянтин Грищенко поділився думками щодо зустрічі президентів США та Росії Володимира Путіна та Дональда Трампа у Хельсинки (Фінляндія) 16 липня 2018 р. Текст: <https://www.pressreader.com/ukraine/fakty-i-kommentarii/20180726/>*

107. **Жовтенко Т. Україна і непростий саміт НАТО: як пишеться слово "дипломатія"** / Тарас Жовтенко // Шлях перемоги. - 2018. - 18 лип. (№ 29). — С. 4. *Йдеться про Саміт НАТО, який відбувся 11–12 липня в Брюсселі і став одним із найскладніших за кілька останніх років та нову фомулу обороноздатності і підтримки України. Альянс*

висловив готовність продовжувати надавати Києву підтримку в реформах, наголосивши на важливості практичного втілення реформ, у тому числі й в секторі безпеки.

108. **Требор И. Берлинский раунд: плебисцит и "Минск"** / Илья Требор // Сегодня. — 2018. — 26 июня. — С. 2. Подано інформацію, що на зустрічі глав політичних департаментів МЗС "нормандської четвірки" (Україна, Німеччина, Франція і Росія) обговорять Мінські угоди і присутність "блакитних касок" ООН на Донбасі. Зазначено, що спецпредставник Держдепу США по Україні Курт Волкер пообіцяв, що обговорять, як повинна виглядати миротворча місія ООН. Указано, що Україна, Німеччина, Франція і США вимагають, щоб безпека забезпечувалася на всій окупованій території, в тому числі і на російсько-українському кордоні.

109. **Ринкевичс Э. Балтийский фронт** / Эдгарс Ринкевичс ; беседу вели Милан Лелич и Станислав Мирошниченко // Фокус. — 2018. — № 27 (6 лип.). — С. 14-17. Міністр закордонних справ Латвії Едгарс Ринкевичс розповів про боротьбу з гібридними загрозами Росії та інтеграції російськомовних негромадян у латвійське суспільство. Текст: <https://focus.ua/archive-2018/401105/>

110. **The Economist: Виїздофський?** : російські олігархи можуть виявитися не такими важливими для британської економіки, як вважають // Укр. тиждень. — 2018. — № 24 (15-21 черв.). — С. 50. Висвітлено погіршення відносин Великої Британії з Росією, які загострилися ще після отруєння в березні 2018 року колишнього агента КГБ Сергея Скрипаля. Розглянуто відмову Великої Британія продовжувати візу власникові клубу "Челсі", російському мільярдєрові Роману Абрамовичу. Проаналізовано втрати Британії від введення жорсткіших заходів проти всіх, хто має зв'язки з російським президентом. Текст: <http://tyzhden.ua/World/215392>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого.**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

1 серпня 2018 р.